Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2029

Vragen van het lid **Kuzu** (Groep Kuzu/Öztürk) aan de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *extreem hoog percentage afwijzingen islamitische middelbare scholen* (ingezonden 10 maart 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Dekker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 24 maart 2016).

Vraag 1
Kent u het artikel «Islamitische scholen komen niet van de grond»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Wat vindt u ervan dat van de 30 aanvragen voor islamitische middelbare scholen er slechts twee werden gehonoreerd?

Antwoord 2
Alle aanvragen die niet voldoen aan de objectieve criteria voor het starten van een bekostigde vo-school worden afgewezen. Dat was het geval bij 28 van deze dertig aanvragen.
De genoemde dertig aanvragen betreffen de aanvragen voor het starten van een islamitische school voor voortgezet onderwijs (vo) sinds 2008. Dit aantal betreft voor een belangrijk deel herhaalde aanvragen; daar waar onvoldoende leerlingenpotentieel is voor een islamitische vo-school en er toch meerdere keren aanvragen zijn ingediend. Dat is bijvoorbeeld het geval geweest bij aanvragen voor Utrecht, Den Haag en Rotterdam. Alleen al in 2013 zijn door verschillende organisaties, gelijktijdig zeven aanvragen ingediend voor de start van een islamitische vo-school in Rotterdam.

Vraag 3
Waarom worden er zo weinig aanvragen gehonoreerd?

[1] http://www.ad.nl/ad/nl/38261/Nieuws/article/detail/4257531/2016/03/05/Islamitische-scholen-komen-niet-van-de-grond.dhtml

ah-tk-20152016-2029
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2016

Antwoord 3
Een aanvraag voor de start van een nieuwe school kan uitsluitend gehonoreerd worden als voldaan is aan de wettelijke stichtingsnorm. Hoeveel aanvragen er ook worden ingediend, als die niet voldoen aan die wettelijke norm, dan kan geen goedkeuring volgen.

Vraag 4
Op basis van welke criteria worden de aanvragen beoordeeld? Worden de aanvragen alleen beoordeeld op basis van objectieve criteria of is er ook ruimte voor subjectieve besluitvorming?

Antwoord 4
De startprocedure voor een school voor voortgezet onderwijs is vastgelegd in de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO). Het criterium waar de aanvraag voor een nieuwe school op getoetst wordt, is of de gewenste school zes en tien jaar later de wettelijke stichtingsnorm haalt. In de huidige systematiek ligt bij de berekening van het verwachte aantal leerlingen de omvang van het voedingsgebied vast, evenals het te hanteren belangstellingspercentage voor de richting en de belangstelling voor de schoolsoort. Ook wordt getoetst of de leerlingenprognose van de indiener is opgesteld volgens de wettelijk voorgeschreven methode met gebruikmaking van het voorgeschreven cijfermateriaal en of de aanvraag aantoont dat het verwachte aantal leerlingen zes en tien jaar na de beoogde startdatum de wettelijke stichtingsnorm haalt. Bij deze beoordeling heb ik geen enkele discretionaire bevoegdheid. De aanvraag wordt alleen afgewezen als de stichtingsnorm niet gehaald wordt. Als voldaan is aan de stichtingsnorm volgt goedkeuring.

Vraag 5
Klopt het dat u in het onderhavige artikel via een woordvoerder heeft gezegd dat «de huidige systematiek niet optimaal recht doet aan de vrijheid van onderwijs»?

Antwoord 5
Ja. In de huidige systematiek wordt op basis van een veronderstelde belangstelling voor een school van een erkende richting bepaald of de gewenste school voldoet aan de geldende stichtingsnorm. De berekening van de belangstelling voor een vo-school wordt gebaseerd op bestaande basisscholen. Voor alle richtingen geldt dat er voldoende basisscholen moeten zijn, om potentieel voor een vo-school af te kunnen leiden. Kinderen die de geloofs- of levensovertuiging aanhangen van een erkende richting en die niet naar een basisschool van die richting gaan, zijn voor de berekening van een nieuwe vo-school van die richting dus niet in beeld. Zie verder het antwoord op vraag 6.

Vraag 6
Wat gaat u doen om de huidige systematiek te veranderen om wel recht te doen aan de vrijheid van onderwijs? Welk proces heeft u voor ogen?

Antwoord 6
Op 14 januari jl. heb ik het wetsvoorstel Meer ruimte voor nieuwe scholen openbaar gemaakt, juist omdat ik constateer dat de huidige systematiek voor stichting niet optimaal recht doet aan de vrijheid van onderwijs. Het onderwijsstelsel in het funderend onderwijs zit nu op slot. Scholen waar wel belangstelling voor is, kunnen nu niet van start, onder meer vanwege de huidige systematiek van het berekenen van veronderstelde belangstelling en de beperkende werking van het systeem van erkende richtingen. Scholen van een niet erkende richting en/of bijvoorbeeld gebaseerd op een onderwijsconcept komen in de huidige systematiek helemaal lastig tot stand. Daarom stel ik voor in het wetsvoorstel Meer ruimte voor nieuwe scholen dat richting geen rol meer speelt bij de beoordeling van een aanvraag voor een nieuwe school.
In het wetsvoorstel stel ik voor om als voorwaarde in de startprocedure uit te gaan van daadwerkelijke, aangetoonde belangstelling voor een nieuwe school. Initiatiefnemers van een nieuwe school zouden de belangstelling kunnen aantonen door middel van ouderverklaringen of een marktonderzoek.

Het wetsvoorstel introduceert ook een kwaliteitstoets als voorwaarde voor de start van een nieuwe school.
Het wetsvoorstel heeft tot 29 februari jl. opengestaan voor internetconsultatie. De reacties worden nu meegenomen in een nieuwe versie van het wetsvoorstel die ik op korte termijn voor advisering aanbied aan onder andere de Onderwijsraad.

Vraag 7
Kan de Kamer binnenkort concrete voorstellen om de huidige systematiek te veranderen van u verwachten?

Antwoord 7
Ja. Ik streef ernaar om het wetsvoorstel, na het doorlopen van alle formele stappen, waaronder advisering door de Onderwijsraad en Raad van State, begin 2017 aan de Tweede Kamer te kunnen aanbieden.

Vraag 8
Wat vindt u van de situatie in Amsterdam waar een van de zeven aanvragen voor islamitische middelbare scholen werd goedgekeurd, maar waar het de enige school die groen licht kreeg niet lukt om huisvesting te krijgen? Wat zijn de regels rondom het toewijzen van huisvesting aan (nieuwe) scholen?

Antwoord 8
De besluitvorming ten aanzien van de huisvestingsaanvraag, die volgt op mijn goedkeuring van de stichtingsaanvraag, ligt bij de gemeente. In het algemeen geldt dat de desbetreffende gemeente de aanvraag van het bestuur voor huisvesting in behandeling neemt en uiterlijk in het zesde jaar volgend op mijn goedkeuring voorziet in de huisvesting. Die wettelijke termijn van zes jaar is nog niet verstreken. Op de besluitvorming van de gemeente over de huisvesting zijn de weigeringsgronden van artikel 76k van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) van toepassing.

Vraag 9
Wat gaat u doen om onwillige gemeentes te bewegen om huisvesting te bieden aan scholen waarvan de vergunning reeds is verleend?

Antwoord 9
De verantwoordelijkheid voor de huisvesting van (speciaal) basisonderwijs en voortgezet onderwijs is sinds 1997 bij de gemeente belegd. In rechte ben ik geen partij in geschillen rond de huisvesting. Tegen een besluit van de gemeente op een huisvestingsaanvraag staan voor de aanvrager bezwaar en beroep open.

Vraag 10
Wat vindt u ervan dat islamitische basisscholen in Alphen aan den Rijn en Schiedam helemaal bovenaan de lijstjes met CITO-scores staan? Is die bewezen hoge onderwijskwaliteit niet een extra reden om iets te doen aan het extreem hoge percentage afwijzingen van islamitische middelbare scholen?[2]

Antwoord 10
Iedere school die kwaliteit levert krijgt van mij een groot compliment. De prestaties van een specifieke bestaande school van een bepaalde richting hebben echter geen enkele samenhang met de objectieve startprocedure voor een nieuwe school van die richting. Daarnaast heb ik zoals in vraag 4 benoemd geen enkele discretionaire bevoegdheid in de startprocedure. Mijn belangrijkste reden voor aanpassing van de startprocedure is dat die procedure op dit moment voor scholen van alle richtingen, en zeker voor scholen die niet gebaseerd zijn op een geloofs- of levensovertuiging, te weinig daadwerkelijke ruimte biedt om van start te gaan. Het is mijn ambitie om met een nieuwe startprocedure beter aan te sluiten bij de daadwerkelijke

[2] http://www.alphens.nl/nieuws/overig/21642,basisschool-an-noer-heeft-beste-cito-score.html; https://itsexpertisecentrum.wordpress.com/2013/09/15/el-furkan-en-ababil-top-drie-hoogste-citoscores-in-schiedam/

belangstelling van ouders en leerlingen voor een nieuwe school dan nu het geval is.

Vraag 11
Kunt u de vragen met grote urgentie beantwoorden aangezien het hier om fundamentele onrechtvaardigheid gaat?

Antwoord 11
Dat er sprake zou zijn van een fundamentele onrechtvaardigheid bestrijd ik. De huidige startprocedure biedt zoals benoemd te weinig daadwerkelijke ruimte voor nieuwe scholen van alle richtingen en vooral voor nieuwe scholen zonder erkende richting. Met het wetsvoorstel Meer ruimte voor nieuwe scholen wil ik daar verandering in brengen. Ik heb uw vragen zo snel als mogelijk beantwoord.